

GÖTEBORGS UNIVERSITET HANDELSHÖGSKOLAN

Remissyttrande avseende utkast till lagrådsremiss *Datalagring och tillgång till elektronisk information* (SOU 2023:22)

Juridiska institutionen, Göteborgs universitet har avgett remissyttrande avseende betänkandet *Datalagring och åtkomst till elektronisk information*, SOU 2023:22. Yttrandet fokuserade på betänkandets förslag rörande riktad lagring och nationell säkerhetslagring. Institutionen har nu ombetts att avge yttrande avseende utkast till lagrådsremiss *Datalagring och tillgång till elektronisk information*. I utkastet anges att det inte behandlar betänkandets förslag om riktad lagring. Institutionens yttrande över utkastet fokuserar därför på de aspekter som har att göra med nationell säkerhetslagring.

När det gäller betänkandets förslag till författningstext rörande nationell säkerhetslagring var Juridiska institutionens viktigaste synpunkt att det fanns en otydlighet gällande innebörden i de rekvisit som angav att lagring bara är tillåtet om det finns ”ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet” och om hotet är ”verkligt och aktuellt eller förutsebart” (2 § Förslag till lag om lagring av och åtkomst till uppgifter om elektronisk kommunikation i syfte att skydda Sveriges säkerhet). Institutionen noterar att den sistnämnda formuleringen inte finns med i författningsförslaget i utkastet till lagrådsremiss (2 § Förslag till lag om lagring av och tillgång till uppgifter om elektronisk kommunikation i syfte att skydda Sveriges säkerhet). Det noteras också att ett flertal andra remissinstanser har haft synpunkter som liknar de institutionen framfört.

Något förtydligande av vad som menas med ”ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet” har inte gjorts i utkastet. I stället upprepas i princip det som framfördes i betänkandet, nämligen att det inte med någon större säkerhet går att förutse vilka företeelser som kan komma att utgöra ett hot av ovan nämnt slag. Enligt regeringen är det ”mer ändamålsenligt att den behöriga myndigheten, på ett så komplett underlag som möjligt, avgör om det finns tillräckligt konkreta omständigheter för att anse att det finns ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet som är verkligt, aktuellt eller förutsebart” (s. 45). Regeringen anser inte att det är lämpligt att ytterligare precisera vilka omständigheter som måste föreligga för att det ska anses finnas ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet. I författningskommentarerna i betänkandet och utkastet anges dock vissa omständigheter som kan vara relevanta: terrordåd, allvarliga och skadliga cyberangrepp, förhöjd terrorhotnivå, och hot om ett väpnat angrepp.

Juridiska institutionen har förståelse för de svårigheter som finns med att ytterligare precisera uttrycket ”ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet”. Samtidigt vill institutionen återigen framhålla de risker som finns med att införa ett rekvisit med relativt oklar innebörd. Det verktyg som den behöriga

myndigheten ges enligt författningsförslaget är kraftfullt och kan innebära stora intrång i enskilda människors fri- och rättigheter. Att det finns en kontrollmekanism i form av domstolsprövning är positivt. Men även domstolen kommer att konfronteras med rekvisitets oklara innebörd. Institutionen vill därför på nytt peka på vikten av att ge rättstillämparen åtminstone någon ytterligare ledning för hur det ska bedömas om en situation innebär ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet. Som institutionen noterade i sitt yttrande över betänkandet är detta också av betydelse för att kunna säkerställa att generell och odifferentierad lagring inte används på ett sätt som strider mot EU-rätten.

Yttrandet har beretts av professor Joachim Åhman.

I tjänsten

Therese Bäckman

Prefekt